

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
W SZKOLE DOKTORSKIEJ NAUK SPOŁECZNYCH UWb
w roku akademickim 2020/2021

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UwB w roku akademickim 2020/2021 kształciła doktorantów w dyscyplinach: ekonomia i finanse, nauki socjologiczne, nauki prawne, pedagogika.

Liczba doktorantów wyniosła łącznie 30 (stan na 31.12.2020r.). W stosunku do roku poprzedniego jest to wzrost o 21 osób. Połowę doktorantów w Szkole stanowią doktoranci, którzy wybrali nauki prawne (zestawienie poniżej).

	Rok 1	Rok 2
Ekonomia i finanse	3	2
Nauki prawne	11	4
Nauki socjologiczne	3	1
Pedagogika	4	2
Razem	21	9

W roku akademickim 2020/2021 Zespół ds. Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku działał w następującym składzie:

Prof. dr hab. Agnieszka Malarewicz- Jakubów	<i>Przewodnicząca Zespołu, Przedstawiciel dyscypliny nauki prawne</i>
Dr hab. Ewa Gruszevska, prof. UwB	<i>Dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB</i>
Prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz	<i>Przedstawiciel dyscypliny pedagogika</i>
Dr hab. Renata Przygodzka, prof. UwB	<i>Przedstawiciel dyscypliny ekonomia i finanse</i>
Dr hab. Mariusz Zemło, prof. UwB	<i>Przedstawiciel dyscypliny nauki socjologiczne</i>
Mgr Przemysław Brzozowski (do 01.2021)	<i>Przedstawiciel doktorantów</i>
Mgr Weronika Sołkiewicz (od 02.2021)	<i>Przedstawiciel doktorantów</i>

Zespół realizował zadania w określonych przepisami obszarach:

1. Monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych prowadzących zajęcia z doktorantami
2. Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia
3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych
4. Monitorowanie warunków kształcenia i jego organizacji
5. Monitorowane wsparcia doktorantów w procesie uczenia się
6. Ocena mobilności doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia

1.MONITOROWANIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH LUB PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA Z DOKTORANTAMI

Proces monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia z doktorantami w SDNS UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§ 4). Polegał on na systematycznej analizie i ocenie:

- pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich,
- obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia z doktorantami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (np. specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami.

Monitorowanie w tym obszarze ma na celu zapewnienie pełnej sprawności systemu obsadzania zajęć dydaktycznych w Szkole Doktorskiej oraz odpowiedniej ich jakości.

Dokonywanie wyboru pracowników naukowych do przedmiotów oferowanych w ramach programu SDNS odbywa się w ścisłej relacji z Dziekanami Wydziału Ekonomii i Finansów, Wydziału Nauk o Edukacji i Wydziału Prawa oraz z Dyrektorem Instytutu Socjologii. Wskazują oni pracowników o odpowiednich kwalifikacjach do prowadzenia zajęć oferowanych w danym cyklu kształcenia. W roku 2020/2021 Dyrektor SDNS zwróciła się do Dziekanów/Dyrektora o rekomendowanie pracowników samodzielnych specjalizujących się w obszarach tematycznych związanych z przedstawionymi w ofercie przedmiotami. Zgodnie z §6 ust 3 Regulaminu SDNS przyjęto zasadę, iż zajęcia z doktorantami w SDNS UwB prowadzą samodzielni pracownicy naukowci (prof. lub dr hab.) specjalizujący się w danym obszarze tematycznym. W sytuacjach uzasadnionych dopuszczalne jest też wyznaczanie pracowników niesamodzielnych, o ile ich zainteresowania badawcze oraz doświadczenie naukowe pozostają w ścisłym związku z tematyką zajęć. Wymóg ten nie dotyczy osób prowadzących lektoraty z języka obcego, a przypadku innych zajęć osób spoza uczelni mających wybitne osiągnięcia naukowe lub doświadczenie zawodowe.

W roku 2020/2021 w SDNS zajęcia prowadziło 46 pracowników naukowych, z czego: 7 pracowników ze stopniem doktora, w tym: lektoraty (2), umiejętności miękkie (2), zajęcia w modułach kształcenia (2) i w module kształcenia ogólnego (1) oraz 1 pracownik z dyplomem magistra - lektorat.

Dodatkowo obowiązkowe szkolenie z BHP prowadził pracownik ze stopniem doktora z dużym doświadczeniem w zakresie takich zajęć.

Oferta kandydatów na promotorów (dla doktorantów 1 roku) zamieszczona jest na stronie internetowej szkoły (zakładka: Rekrutacja). Obok danych potencjalnych promotorów są informacje o obszarach badawczych, w których się specjalizują. Oferta aktualizowana jest w każdym roku.

W procesie wyznaczania promotorów Rada Naukowa weryfikuje zgodność wybranego przez doktoranta tematu rozprawy doktorskiej z polem badawczym i zainteresowaniami proponowanego promotora. Wraz z wnioskiem o wyznaczenie promotora składany jest wykaz jego najważniejszych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych. W uzasadnionych sytuacjach Rada Naukowa rekomenduje, aby promotor wspólnie z doktorantem rozważyli dołączenie promotora pomocniczego ze określonego obszaru badań. Jeden taki przypadek miał miejsce w roku akademickim 2020/2021.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Zespół pozytywnie ocenił obsadę zajęć Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB w roku akademickim 2020/2021. Proces doboru wykładowców odbywa się prawidłowo dzięki utrzymywaniu kontaktów szkoły z dziekanami konstytuujących wydziałów i instytutu. W celu podniesienia jakości kształcenia w szkole Zespół rekomenduje następujące działania:

- kontynuować współpracę z dziekanami i dyrektorem instytutu w kwestii obsady zajęć w szkole,
- nadal monitorować obsadę zajęć, szczególnie w przypadku proponowania pracowników ze stopniem doktora,
- wykorzystywać wyniki uzyskane z analizy ankiet oceny zajęć dokonanych przez doktorantów i modyfikować na ich podstawie współpracę z poszczególnymi wykładowcami.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

1. kontynuować współpracę z dziekanami i dyrektorem instytutu w kwestii obsady zajęć w szkole – obsada nowych zajęć jest proponowana przez dziekanów oraz dyrektora instytutu. W przypadku braku możliwości realizacji zajęć przez dotychczasowego prowadzącego Dyrektor SDNS zwraca się z prośbą do dziekana / dyrektora instytutu o wskazanie pracownika naukowego specjalizującego się w danym obszarze. Oferta SDNS przedmiotów „spoza dyscypliny” została zaproponowana przez kierowników jednostek na wniosek dyrektora szkoły.
2. monitorować obsadę zajęć, zwłaszcza w przypadku proponowania pracowników ze stopniem doktora – w przypadku osób ze stopniem naukowym doktora w roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono hospitację lub zaplanowano je na kolejny rok przeprowadzenie hospitacji tych zajęć.
3. wykorzystać wyniki uzyskane z analizy ankiet oceny zajęć dokonanych przez doktorantów i modyfikować na ich podstawie współpracę z poszczególnymi wykładowcami – W roku 2019/2020 nie zgłoszono negatywnych uwag skierowanych do wykładowców. W przypadku osoby, która uzyskała nieco niższe oceny w porównaniu od pozostałych, przeprowadzono rozmowę.

2.MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia w SDNS UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§5). W ramach oceny procesu kształcenia analiza i ocena dotyczyła takich obszarów jak:

- 1) adekwatności programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- 2) sposobu weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- 3) jakości opieki naukowej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej,
- 4) rzetelności przeprowadzania oceny śródkresowej,
- 5) skuteczności kształcenia doktorantów.

Podstawą działania Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB są dokumenty uchwalone przez Senat UwB w świetle ustawy z dnia 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.):

- Zarządzenie nr 8 Rektora UwB z dn.27.03.2019r. w sprawie utworzenia szkół doktorskich w Uniwersytecie w Białymstoku: <http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-8-2.pdf>
- Regulamin SDNS - Uchwała nr 2358 Senatu UwB z dnia 27 marca 2019r. w sprawie Regulaminu Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku: <https://uwb.edu.pl/uploads/documents/zal-4-regulamin-sdns.pdf?t=1606244126>
- Program szkoły- Uchwała nr 2426 Senatu UwB z dnia 22 maja 2019r. w sprawie ustalenia programu kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych: <http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2426-1.pdf>
- Komunikat nr 1 Dyrektora SDNS z dn. 23 września 2019 r. w sprawie elementów Indywidualnego Planu Badawczego obowiązującego w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku: <https://uwb.edu.pl/uploads/documents/zal-8a-komunikat-nr-1-dyrektora-sdns.pdf?t=1619099589>

- Komunikat nr 2 Dyrektora SDNS z dnia 1 października 2019 r. w sprawie sprawozdania rocznego oraz sprawozdania śródkresowego obowiązujących w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB: <https://uwb.edu.pl/uploads/documents/zal-9a-komunikat-nr-2.pdf?t=1619099589>

Dodatkowo Dyrektor SDNS wydał następujące regulacje związane z organizacją szkoły w roku akademickim 2021/2022:

- Komunikat nr 4 Dyrektora SDNS z dn. 31 lipca 2020 r. r. w sprawie terminów związanych z organizacją roku akademickiego 2020/2021 w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku,
- Decyzja nr 3 Dyrektora SDNS z dnia 10 września 2020 r. w sprawie organizacji i form kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB w semestrze zimowym w roku akademickim 2020/2021,
- Decyzja nr 4 Dyrektora SDNS z dnia 16 października 2020 r. w sprawie organizacji i form kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB w roku akademickim 2020/2021.

Ad. 1) *adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK*

Występuje zgodność programu kształcenia oraz formy przeprowadzanych zajęć z zakresem wiedzy, kompetencji i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8PRK. Program kształcenia w części wspólnej dla wszystkich doktorantów oraz dotyczącej poszczególnych ścieżek dyscyplin spełnia wymogi przewidziane w przepisach prawa.

Struktura programu kształcenia wyodrębnia:

- moduł kształcenia ogólnego,
- moduły kształcenia w dyscyplinach (ekonomia i finanse, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika),
- moduł przygotowania rozprawy doktorskiej,
- moduł praktyk zawodowych.

Moduły kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, zarówno w wymiarze wiedzy, kompetencji, jak i umiejętności. Do wszystkich przedmiotów przypisane zostały efekty uczenia się uwzględniające elementy pracy doktoranta niezbędne do ich osiągnięcia. Należy zwrócić uwagę na możliwość wyboru konwersatoriów specjalistycznych w dyscyplinach, konwersatorium spoza dyscypliny oraz ofertę przedmiotów rozwijających umiejętności miękkie. Daje to doktorantom szansę ukierunkowania kształcenia na obszary zainteresowań badawczych.

Kluczową składową uczenia się w szkołach doktorskich są indywidualne plany badawcze (IPB).

Obowiązkiem doktorantów I roku do końca 12 miesiąca od rozpoczęcia kształcenia w szkole jest złożenie opracowanych indywidualnych planów badawczych zatwierdzonych i podpisanych przez promotorów i promotorów pomocniczych. Wszyscy doktoranci tego obowiązku dopełnili. Do końca września 2021r. plany badawcze 19 doktorantów pierwszego roku zostały zweryfikowane i stwierdzono ich zgodność z regulaminem szkoły, obowiązkami promotorów oraz ustalonymi elementami planu badawczego.

Do połowy września 2021 doktoranci 2 roku składali sprawozdania śródkresowe, podsumowujące ich pracę z 2 lat kształcenia w szkole. Sprawozdania były uzupełnione o aktualny stan pracy doktorskiej (złożono koncepcje i fragmenty rozpraw) oraz potwierdzenia wszystkich aktywności realizowanych przez daną osobę (dokumenty). Materiały te zostały przekazane w elektronicznej wersji Komisjom do przeprowadzenia ocen śródkresowych na miesiąc przed terminem ocen.

Ad. 2) *sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,*

Sylabusy przedmiotów, a w nich informacje o kryteriach zaliczania, zostały udostępnione doktorantom poprzez zamieszczenie ich w systemie USOS. Analiza sylabusów oraz sprawozdań z realizacji przedmiotów w systemie zdalnym umożliwiła generalnie stwierdzenie prawidłowego sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pozytywnie oceniono adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się w ramach wszystkich realizowanych przedmiotów.

Szczegółowe karty przedmiotów zawierają informacje o zakładanych efektach kształcenia oraz o sposobach ich weryfikacji i dokonywania oceny doktorantów.

W efekcie weryfikacji zawartości sylabusów wskazano jednak na pewne uchybienia. Dotyczyły one głównie niezgodności części A i B, braków lub błędów w wypełnionych polach. Część sylabusów nie była wstawiona do USOS lub brakowało części B sylabusa. Uwagi przekazano pracownikom naukowym wraz z instrukcją wypełnienia sylabusa. W większości przypadków błędy usunięto. W większości przypadków sylabusy poprawiono, uwagi uwzględniono również przy tworzeniu sylabusów w roku akademickim 2021/2022.

W roku akademickim 2020/2021 realizacja zajęć dydaktycznych z powodu ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni przeprowadzona została w trybie zdalnym. Tak jak w semestrze letnim 2019/2020, Dyrektor SDNS nałożył na pracowników obowiązek raportowania realizacji przedmiotów (sporządzenie ewidencji zajęć), sporządzenia sprawozdania z ich przebiegu oraz po zakończeniu realizacji przedmiotu - złożenia tych sprawozdań do Sekretariatu Szkoły. Nie zgłaszano problemów z prowadzeniem zajęć i weryfikacją efektów uczenia się (przez doktorantów i pracowników). Wpłynęły sprawozdania od wszystkich pracowników realizujących zajęcia w czasie ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni. W roku akademickim 2020/2021 zrealizowano założone w ramach zajęć cele, a doktoranci uzyskali oceny ze wszystkich przedmiotów.

Ad. 3) *jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej*

Głównym zadaniem szkoły doktorskiej jest wspieranie doktoranta w jego rozwoju naukowym. Doktorant rozpoczynając współpracę z promotorem staje się członkiem zespołu badawczego i realizuje swoją pracę naukową nad rozprawą w środowisku naukowym. Daje to możliwość pozyskania kontaktów naukowych oraz zapoznania się z badaniami prowadzonymi w obszarze naukowym, który interesuje doktoranta. Szkoła tworzy środowisko wsparcia dla doktorantów, dzięki czemu badania doktoranta będą skuteczniejsze oraz zwieńczone sukcesem w postaci złożenia w planowanym w IPB terminie rozprawy doktorskiej. Należy wskazać przynajmniej trzy rodzaje wsparcia udzielanego przez szkołę w zakresie prowadzonych przez doktorantów badań: merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe.

Opieka naukowa nad doktorantem rozpoczyna się od pierwszych chwil doktoranta w szkole. Wszyscy doktoranci roku 1 złożyli wnioski o powołanie promotorów w ciągu 30 dni od rozpoczęcia kształcenia. Rada Naukowa zaopiniowała te wnioski pozytywnie. Stwierdzono zgodność tematyki badań doktorantów ze specjalnościami kandydatów na promotorów. W listopadzie 2020r., czyli w przewidzianym ustawowo czasie (do 3 miesięcy od rozpoczęcia kształcenia), Dyrektor Szkoły wyznaczył promotorów (20) i promotorów pomocniczych (6). W przypadku jednego doktoranta Rada zarekomendowała rozważenie wyznaczenie promotora pomocniczego z podjętej przez doktoranta tematyki. Do końca roku akademickiego na podstawie pozytywnych opinii Rady Naukowej wskazano jeszcze 5 promotorów pomocniczych prac doktorantów.

Od momentu wskazania promotora rozpoczęły się seminaria doktorskie (w wymiarze 30 godzin rocznie) i tym samym systematyczna współpraca z doktorantami. Dyrektor zorganizował 4 spotkania z nowopowołanymi promotorami (w listopadzie i grudniu 2020 r. tryb online), podczas których omówiono główne aspekty opieki nad doktorantami w szkole doktorskiej.

W semestrze letnim odbyło się spotkanie Dyrektora z doktorantami I roku dotyczące budowy i elementów indywidualnego planu badawczego.

Z analizy sprawozdań rocznych doktorantów wynika, że większość z nich poza seminariami doktoranckimi wystąpiła również na seminariach naukowych Katedr czy Zakładów promotorów i zaprezentowała wstępne koncepcje badań.

Wszyscy doktoranci I roku złożyli ustalone z promotorami oraz promotorami pomocniczymi pierwsze wersje indywidualnych planów badawczych w połowie czerwca 2021r, a ostateczne - do końca września 2021 roku. IPB zostały zatwierdzone przez dyrektora szkoły. Wszyscy doktoranci wraz z indywidualnymi planami badawczymi złożyli koncepcje rozpraw doktorskich.

Rada Naukowa pozytywnie zaopiniowała sprawozdania roczne wszystkich doktorantów szkoły. Jednego doktoranta (I rok) wyróżniono za osiągnięcia naukowe. W przypadku 9 doktorantów pojawiły się uwagi do ich pracy – Rada wydała opinię warunkowo pozytywną. Spora część uwag dotyczyła nieterminowości wywiązywania się z zobowiązań przez doktorantów, głównie z realizacją kolejnych etapów pracy doktorskiej. Należy zwrócić większą uwagę na przestrzeganie założeń sformułowanych w Indywidualnych Planach Badawczych Doktorantów.

W komentarzach doktoranci zgłosili postulat zwiększenia liczby zajęć dotyczących przygotowania do pracy publikacyjnej. Uwaga dotyczyła też organizowania praktyki zawodowej (Komentarz doktoranta: *Zajęcia ze studentami w ramach praktyk są przydzielane doktorantom w sposób arbitralny, bez konsultacji i uwzględnienia zainteresowań naukowych doktorantów*).

W listopadzie i grudniu 2020 roku w zorganizowano Forum Doktorantów SDNS (online), czyli seminarium naukowe, w ramach którego doktoranci 2 roku przedstawiali swoje koncepcje badań szerszemu gronu naukowców. Forum spotkało się z życzliwymi ocenami pracowników naukowych, promotorów, jak i samych doktorantów. Podkreślano konieczność przeprowadzania takiej dyskusji na początku drogi naukowej doktoranta. Inicjatywa ta będzie kontynuowana.

Ad. 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej

W październiku 2021 po raz pierwszy odbyły się oceny śródkresowe. W ich ramach doktoranci kończący 2 rok kształcenia zaprezentowali swoje osiągnięcia z 2 ostatnich lat (połowa okresu kształcenia rocznika pierwszego naboru). Sprawozdania śródkresowe złożyło 9 doktorantów (4 doktorantów z nauk prawnych, po 3 doktorantów z dyscyplin: ekonomia i finanse oraz pedagogika, oraz 1 doktorant z dyscypliny nauki socjologiczne)

Proces dokonywania ocen rozpoczęto szerokimi konsultacjami dotyczącymi wyboru osób do składu Komisji do spraw przeprowadzenia ocen śródkresowych oraz Komisji Odwoławczych. O przedstawienie propozycji kandydatów Dyrektor SDNS poprosił Dziekanów Wydziału Ekonomii i Finansów, Nauk o Edukacji, Prawa i Dyrektora Instytutu Socjologii. Kandydatury były dyskutowane i opiniowane na posiedzeniach naukowych Rady Naukowej. Część kandydatur była odrzucona, np. ze względu na brak doświadczenia tych osób w pracy z doktorantami lub brak zgodności obszaru badawczego kandydata z tematem pracy doktorskiej. Proces opiniowania członków Komisji podstawowych zakończył się 11.06.2021, zaś Komisji odwoławczych w dniu 28.09.2021. Decyzją Rektora nr 11 z dn. 23.06.2021 r. zostały powołane 4 Komisje, w 4 dyscyplinach, w których odbywa się kształcenie w SDNS. W skład każdej komisji wchodzi 2 samodzielnych nauczycieli akademickich z UwB oraz jeden członek – profesor lub doktor habilitowany spoza UwB. Wszyscy reprezentujący dyscyplinę, w które oceniani byli doktoranci. Terminy posiedzeń Komisji zostały podane z ponad 2 miesięcznym wyprzedzeniem. Wszyscy członkowie komisji otrzymali dokumenty doktorantów w wersji elektronicznej, jak również przesłano informacje dotyczące formalnej strony przeprowadzenia ocen.

Oceny śródkresowe odbyły się zgodnie z planem:

18.10.2021 – doktoranci z dyscypliny: nauki socjologiczne i pedagogika

19.10.2021 - doktoranci z dyscypliny: ekonomia i finanse

29.10.2021 - doktoranci z dyscypliny: nauki prawne

W posiedzeniach komisji nie uczestniczyli promotorzy oraz Dyrektor szkoły.

W przeprowadzaniu ocen członkowie komisji dokonali analizy osiągnięć doktorantów, w tym:

- Przygotowanie rozprawy doktorskiej (stopień zaawansowania pracy i badań);
- Aktywność naukowo-badawcza, w tym: opublikowane/złożone artykuły naukowe, czynne uczestnictwo w konferencjach, złożenie wniosku grantowego, zrealizowane staże;
- Upowszechnianie wyników badań;
- Pozostałe aktywności odnoszące się do efektów kształcenia w szkole doktorskiej;
- Realizacja celów/zadań zapisanych w indywidualnym planie badawczym, w tym terminowość.

Wszyscy doktoranci uzyskali oceny pozytywne.

Prace komisji przebiegały zgodnie z Zarządzeniem nr 52 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie zasad organizacji pracy komisji do przeprowadzenia oceny śródkresowej doktorantów szkół doktorskich Uniwersytetu w Białymstoku; <https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2021/zarzadzenia-rektora/16128,Zarzadzenie-nr-52-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-8-czerwca-2021-r-w-s.html>

Ad. 5) skuteczność kształcenia doktorantów

W roku akademickim 2020/2021 żaden z doktorantów nie złożył rozprawy doktorskiej po pierwszym i drugim roku kształcenia w szkole. Jedna doktorantka została skreślona (na swój wniosek). Dwie doktorantki zawiesiły kształcenie na okres urlopów macierzyńskich.

Doktoranci opublikowali 22 artykuły (i dwie redakcje monografii) na łączną sumę 720 pkt. 17 tekstów zostało recenzowanych i przyjętych do druku (358 pkt). Ponadto doktoranci napisali 19 artykułów, które zostały złożone do wydawnictw i oczekują na recenzję (oczekiwana punktacja to 640pkt). Zwrócić należy uwagę na uczestnictwo doktorantów w zespołach badawczych, czego efektem są wysokopunktowane artykuły wspólne z innymi naukowcami (100, 140 pkt). Docenić należy również prace dwójki doktorantów nad własnymi monografiami. Oczekiwany termin ich publikacji to 2022 rok.

Zwrócić należy też uwagę na część doktorantów, których aktywność jest dużo skromniejsza niż pozostałych.

Rada Naukowa pozytywnie zaopiniowała osiągnięcia doktorantów przedstawione w sprawozdaniach rocznych. W przypadku jednego doktoranta ocena była wyróżniająca się. Opinie Rady w odniesieniu do poszczególnych doktorantów zawierały też uwagi do ich pracy naukowej. W przypadku doktorantów 2 roku najczęściej było to efektem opóźnień w realizacji rozprawy doktorskiej. W związku z uwagami 9 doktorantów uzyskało wpisy warunkowe.

Doktoranci 2 roku mają coraz bardziej zaawansowane badania. Część z nich napisała pierwszy rozdział pracy, pozostali mają przygotowane duże fragmenty rozpraw. Weryfikacja zaawansowania rozpraw oraz realizacja innych aktywności zapisanych w indywidualnych planach badawczych była przedmiotem oceny śródkresowej, którą wszyscy doktoranci przeszli pozytywnie.

Ocena jakości opieki naukowej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej doktorantów dokonana została na podstawie wyników ankiet oceniających jakość kształcenia w szkole doktorskiej (Załącznik 3b Uchwały Senatu). Ankietę dotyczącą szkoły doktorskiej wypełniło 8 osób (26,66%). Po raz kolejny wraz z ankietą dotyczącą szkoły doktorskiej wymagane było, aby doktoranci wypełnili również ankietę ewaluacyjną UwB (Załącznik 3a Uchwały Senatu). Tę również wypełniło 8 doktorantów (26,66%).

Tabela 1. Ogólna ocena kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	liczba doktorantów				
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z kształcenia w szkole doktorskiej?	4	3	1	0	0
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	4	2	0	1	1
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	3	5	0	0	0
Czy uważasz, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?	3	3	1	0	1
Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie pisania pracy doktorskiej było wystarczające?	6	1	0	1	0
Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie realizacji innych elementów Pana/Pani indywidualnego planu badawczego było wystarczające?	3	4	1	0	0

Zródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b).

Tabela 2. Ogólna ocena kierunku studiów

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani ni	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	liczba doktorantów				
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z odbywanych studiów?	4	2	2	0	0
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	5	2	0	0	1
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	4	3	1	0	0
Czy uważa Pan/Pani, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów itp.) jest wystarczająca?	3	3	0	0	1
Czy uważa Pan/Pani, że proporcje między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi są właściwe?	2	2	1	3	0
Czy zależałoby Panu/Pani na tym, by intensywność nauki na Pana/Pani kierunku była większa niż obecnie?	0	2	3	1	2

Zródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3a).

Ankietowani wystawili wysoką ocenę dla wsparcia merytorycznego doktorantów w szkole doktorskiej. Jedna osoba oceniła na raczej niewystarczające wsparcie przy pisaniu pracy doktorskiej. Dwie osoby negatywnie oceniły dostępność i jakość pomocy naukowych oraz specjalistycznego sprzętu. Na wysokim poziomie respondenci ocenili kształcenie w szkole doktorskiej (tabela 1 i 2).

Dwóch respondentów wyraziło oczekiwanie dotyczące zwiększenia intensywności nauki. Jedna osoba oczekiwałaby większej liczby zajęć fakultatywnych.

Ważnym elementem procesu doskonalenia jakości kształcenia są wnioski z oceny poszczególnych elementów procesu dydaktycznego (tabela 3 i 4).

Tabela 3. Ocena elementów procesu dydaktycznego w szkole doktorskiej

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	liczba doktorantów					
Wykłady	3	4	0	0	0	1
Konwersatoria	6	1	1	0	0	0
Seminaria	7	0	1	0	0	0
Przedmioty fakultatywne	4	4	0	0	0	0
Laboratoria	1	0	0	0	0	7
Praktyki zawodowe	3	0	0	0	0	5

Zródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b).

Tabela 4. Ocena elementów procesu dydaktycznego

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	liczba doktorantów					
Wykłady	4	2	0	0	0	2
Ćwiczenia i konwersatoria	5	2	1	0	0	0
Seminaria i proseminaria	6	1	1	0	0	0
Przedmioty fakultatywne	4	2	1	0	0	1
Lektoraty	4	1	1	0	0	2
Warsztaty i laboratoria	1	1	1	0	0	5
Praktyki zawodowe	1	0	1	0	0	5
Celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	2	1	2	1	0	2
Indywidualne konsultacje	6	0	1	0	0	1

Zródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej UwB (Załącznik 3a).

Ogólnie poszczególne typy zajęć zostały ocenione głównie jako bardzo dobre i dobre, jedna ocena zajęć była przeciętna. Jedynie w przypadku seminarium pojawiła się jedna ocena niższa: przeciętnie. Jeden doktorant negatywnie ocenił celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania.

Doktoranci w ankiecie zostali poproszeni również o ocenę programów nauczania. Większość respondentów oceniła satysfakcjonująco: możliwość indywidualnego kształtowania programu nauczania (62,5%), różnorodność przedmiotów specjalizacyjnych (75%) oraz różnorodność miejsc odbywania praktyk zawodowych (62,5%).

Komentarze ankietowanych (ankieta UwB – Załącznik 3a)

Dodatkowo w ankietach skierowanych do doktorantów zawarte było pytanie: „Co Pana/Pani zdaniem należałoby zmienić przede wszystkim, by poprawić ogólną jakość kształcenia w Pana/Pani szkole doktorskiej?”

Komentarz 1: *Należałoby wprowadzić więcej treści dotyczących pracy publikacyjnej, np. teorii w zakresie metodologii.*

Komentarz 2: *Przeszkolić promotorów i pozostałych z regulaminu Szkoły oraz z zakresu sporządzania indywidualnego planu badawczego.*

Komentarz 3: *Trudno jest to oceniać po zajęciach zdalnych.*

Komentarz 4: *Wykłady osób z innych ośrodków naukowych, w tym wykłady gościnne wykładowców z renomowanych ośrodków naukowych za granicą np.: LSE, Freie Universität zu Berlin. Wymiana międzynarodowa doktorantów powinna być wspierana przez SD finansowo ze specjalnej puli środków, aby motywować młodych ludzi do wyjazdów i nawiązywania współpracy.*

Komentarz 5: *więcej zajęć praktycznych, związanych z dyscypliną*

Komentarz ankietowanych (ankieta szkoły – Zał 3b; pytanie: Co Pana/Pani zdaniem należałoby zmienić przede wszystkim, by poprawić ogólną jakość kształcenia na Pana/Pani kierunku?)

Komentarz 1: *Należałoby wprowadzić więcej treści dotyczących działalności publikacyjnej, np. zajęcia w postaci wykładu o metodologii.*

Komentarz 2: *Należy wprowadzić większą ilość zajęć poza Uczelnią z nastawieniem na przeprowadzania badań.*

Komentarz 3: *Nie mam zastrzeżeń do jakości kształcenia.*

Komentarz 4: *Wprowadzić przedmiot związany z edukacją na rzecz rozwoju zrównoważonego, tak aby budować świadomość wśród studentów o zagrożeniach i wyzwaniach współczesnego świata. Dołączenie do sieci CEEPUS Nawiązanie współpracy z ośrodkami zagranicznymi, w celu umożliwienia studentom prowadzenie badań bądź uczestnictwa w seminariach. Stworzyć fundusz na rzecz badań, mający na celu dofinansowanie badań studentów. I przede wszystkim otwarcie biblioteki w godzinach 7-21 oraz udostępnianie nowych pozycji do wypożyczenia.*

Komentarz 5: *Zwiększyć zaangażowanie promotorów w prace doktoranta. Zmniejszyć ilość przedmiotów na rzecz prowadzenia badań. Zwiększyć udział doktorantów w grantach.*

Komentarz 6: *więcej zajęć praktycznych, więcej przedmiotów fakultatywnych do wyboru*

Powtarzające się uwagi dotyczące większej liczby zajęć z zakresu metodologii (publikowanie naukowe), przedmiotów fakultatywnych, zajęć praktycznych, wprowadzenie przedmiotu z zakresu rozwoju zrównoważonego. Jeden z doktorantów natomiast postulował przeciwnie - zmniejszenie liczby zajęć (Komentarz: *Zajęcia prowadzone są dobrze, ale ich ilość jest zbyt duża. Program powinien bardziej skupiać się na pracy doktoranta z promotorem i prowadzenia przez doktoranta badań.*) Odnosząc się do tej uwagi należy przypomnieć, że obowiązki doktorantów w zakresie liczby i wymiaru realizowanych zajęć dydaktycznych zmniejszają się z każdym rokiem kształcenia w szkole.

Z innych uwag proponowano przystąpienie UwB do sieci CEEPUS, stworzenie funduszu na badania doktorantów oraz wydłużenie godzin pracy bibliotek na uczelni.

Z analizy ankiet można wnioskować, że doktoranci pozytywnie oceniają organizację kształcenia w szkole, ale zgłaszają pewne propozycje do uwzględnienia.

Wnioski (rekommendacje dla ZJK):

Monitorowanie standardów kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB odbywa się zgodnie z przepisami prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dyrektora SDNS. Zespół ocenia je jako prawidłowe. W celu podniesienia jakości kształcenia Zespół rekomenduje następujące działania:

- kontynuować weryfikowanie opracowywania, aktualizowania oraz zamieszczania sylabusów w USOS oraz czuwać nad poprawnością ich sporządzania, szczególnie w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji,
- w rozmowach z promotorami zwrócić uwagę na konieczność systematycznych kontaktów z doktorantami, włączania ich w działalność naukową, zapoznania się z regulaminem, programem szkoły i elementami indywidualnego planu badawczego;
- systematyczne monitorowanie wyników ankiet;
- rozpoznanie możliwości pozyskania funduszy na badania doktorantów;
- wprowadzenie do programu kształcenia zmian dotyczących: wydłużenia kursu metodologii, zaproponowanie dodatkowych zajęć z publikowania naukowego.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz z UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- 1) systematyczne weryfikowanie opracowywania, aktualizowania oraz zamieszczania sylabusów w USOS – w roku akademickim 2020/2021 ponownie dokonano weryfikacji sylabusów – uwagi przekazano prowadzącym;
- 2) czuwanie nad poprawnością sporządzania sylabusów w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji – w roku akademickim 2020/2021 ponownie dokonano weryfikacji sylabusów – uwagi przekazano prowadzącym;
- 3) w rozmowach z promotorami zwrócić uwagę na konieczność systematycznych kontaktów z doktorantami, włączania ich w działalność naukową, zapoznania się z regulaminem, programem szkoły i elementami indywidualnego planu badawczego – w trakcie rozmów z nowopowołanymi promotorami omówiono wszystkie te kwestie;
- 4) systematyczne monitorowanie wyników ankiet ewaluacyjnych – w roku akademickim 2020-2021 dokonano przeglądu oraz wnikliwej analizy wypełnionych przez doktorantów ankiet.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych w SDNS UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w *sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§ 6,7,8). oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w *sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku*.

Zgodnie z §7 Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dn. 27.11.2019r. dyrektor szkoły doktorskiej ma prawo przeprowadzić hospitację zajęć dydaktycznych realizowanych w szkołach doktorskich. Hospitację może też przeprowadzić osoba przez niego upoważniona, będąca członkiem rady naukowej szkoły doktorskiej.

W roku 2020/2021 w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB przeprowadzono 9 hospitacji zajęć. Hospitację przeprowadzał Dyrektor Szkoły oraz członkowie Rady Naukowej. Ze sporządzonych protokołów wynika, że wszystkie hospitowane zajęcia prowadzone były adekwatnie do wymogów przedmiotów oraz programu kształcenia, zgodnie z zaplanowanymi tematami. Drobne uwagi do realizacji zajęć zostały przekazane prowadzącym. Zgodnie z wytycznymi Uczelnianego Zespołu d.s jakości kształcenia hospitacje pracowników zostały przekazane odpowiednim dziekanom i Dyrektorowi Instytutu Socjologii.

Doktoranci na poziomie satysfakcjonującym (100% wskazań) ocenili pracę kadry w następujących przekrojach :

- aktywizacja studentów podczas zajęć przez wykładowców,
- kontakt wykładowców ze studentami/doktorantami,
- poziom wymagań wykładowców wobec studentów/doktorantów,
- poziom (jakość) prowadzonych zajęć przez wykładowców.

W przypadku kryterium: zróżnicowanie metod/materiałów i pomocy dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć 62,5% (5 doktorantów) oceniło jako satysfakcjonujące, zaś 37,5% (3 doktorantów) jako niesatysfakcjonujące. Zamieszczone komentarze dotyczyły zwiększenia różnorodności stosowanych metod nauczania oraz zbyt dużej liczby zajęć. Zgłoszono uwagę, że program powinien bardziej skupiać się na pracy doktoranta z promotorem i prowadzenia przez doktoranta badań.

Ocena jakości poszczególnych zajęć dokonana została na podstawie wyników ankiet wypełnianych przez doktorantów (zgodnie z §6, p.1). Zespół stwierdził, iż niewielka liczba doktorantów (8) wypełniła ankiety i dokonała oceny jakości wykładowców prowadzonych przedmiotów w szkole. Nie daje to możliwości uzyskania reprezentatywnych wyników oraz dokonania uogólnień. Spora liczba zajęć i wykładowców nie została oceniona, w dużej mierze dotyczy to seminariów doktorskich.

Tabela 5. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii doktorantów

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	5,00
Punktualność prowadzącego	4,98
Klarowność wykładanego materiału	4,94
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	4,90
Nastawienie do studenta (szacunek)	4,96
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	4,90
Obiektywność oceniania	4,92
Jasność kryteriów zaliczeniowych	4,86
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	4,89

Zródło: opracowanie własne na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych

Odpowiedzi doktorantów zawierają wysoką ocenę zajęć. Średnia ocena zajęć wystawiona przez doktorantów w poszczególnych kategoriach kształtuje się w przedziale 5,00-4,86, czyli od oceny bardzo dobrej do dobrej z plusem. W ocenie jakości zajęć dydaktycznych najwyższą punktację uzyskała kategoria: przygotowanie do zajęć, punktualność prowadzącego oraz nastawienie do studenta (szacunek), najniższą natomiast: jasność kryteriów zaliczeniowych i dostępność prowadzącego w czasie konsultacji.

W kilku przypadkach pojawiły się pozytywne komentarze:

1. *Bardzo rzeczowa i sympatyczna prowadząca, z ogromną wiedzę*
2. *Pani X jest cudownym dydaktykiem i na zajęciach przekazała nam niezbędne tajniki wiedzy*
3. *Zajęcia z Y były jak dotąd najlepszymi zajęciami zrealizowanymi w szkole doktorskiej. Materia trudna, ale dokładnie wyłożona i bardzo przydatna. Ponadto jako doktoranci otrzymaliśmy duże wsparcie w zakresie poszerzania wiedzy i rozwijania własnych zainteresowań.*
4. *Prowadzący zawsze znajduje dodatkowy czas, omawia wszystkie nurtujące kwestie i wspiera przy indywidualnych inicjatywach doktoranta. Zachęca do ponadprogramowej działalności i służy pomocą w tym zakresie.*
5. *Pani Z jest wspaniałym i inspirującym naukowcem, zajęcia są bardzo interesujące i rozwijające.*

Należy zwrócić uwagę problemy z ankietowaniem tak małych grup zajęciowych, jakie występują w SDNS. Seminaria doktorskie prowadzone są przeważnie dla jednego lub dwóch doktorantów. W czasie spotkań z Dyrektorem szkoły doktoranci zgłaszali wątpliwości, co do możliwości identyfikacji wypełniających ankietę.

Wypełnione przez doktorantów ankiety zajęć prowadzonych w SDNS dostępne są na kontach pracowników w USOS

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Zajęcia dydaktyczne w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych UwB odbywają się zgodnie z przepisami prawa, jak i wymogami określonymi w programie SDNS. Zespół ocenia je jako prowadzone na odpowiednim poziomie. W celu podniesienia jakości kształcenia Zespół rekomenduje następujące działania:

- nadal przeprowadzać hospitacje na zajęciach z doktorantami;
- wypracować metodę oceny seminariów doktorskich i ewaluacji pracy promotora;
- zwrócić uwagę na większe zróżnicowanie metod/materiałów i pomocy dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć;
- zwrócić uwagę na jednoznaczne sformułowanie kryteriów zaliczeń w sylabusach
- zachęcać doktorantów do wypełniania ankiet oraz zamieszczania komentarzy. Umożliwi to Zespołowi dokonanie pogłębionej oceny jakości zajęć dydaktycznych w szkole.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- 1) przeprowadzanie hospitacji na zajęciach z doktorantami – w roku akademickim 2020/2021 sporządzono plan hospitacji, członkowie Rady Naukowej zostali zaangażowani w ich przeprowadzenie;
- 2) zachęcenie doktorantów do liczniejszego wypełniania ankiet oraz zamieszczania komentarzy – kilkakrotnie przypominano doktorantom o możliwości wypełnienia ankiet dotyczących zajęć oraz kształcenia w szkole doktorskiej.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I JEGO ORGANIZACJI

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów w SDNS UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§9). Przedmiotem oceny były:

- zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby doktorantów,
- dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.,
- organizacja zajęć.

Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów dokonana została na podstawie opinii doktorantów wyrażonych w wypełnianej ankiecie ewaluacyjnej. Ankieta miała charakter dobrowolny i zamieszczona była w systemie USOSweb w okresie czerwiec-wrzesień 2021, a doktorantów powiadomiono o jej uruchomieniu. Ankietę wypełniło 26,67% doktorantów. Przy małej ogólnej liczbie respondentów utrudnia to wyciągnięcie reprezentatywnych wniosków i generalizację dla całej populacji.

Ad.1) *zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,*

Na podstawie ankiet wywnioskować można, że doktoranci odwiedzają Bibliotekę Uniwersytecką kilka razy w roku (5) lub rzadziej (3), zaś bibliotekę jednostki uniwersyteckiej przynajmniej kilka razy w miesiącu (5), kilka razy w tygodniu (1), kilka razy w roku (1) lub rzadziej (1). Poza tym kilka razy w roku lub rzadziej korzystają ze zbiorów innej biblioteki (wskazano Książnicę Podlaską).

Oceny wystawione przez doktorantów w tym obszarze są dobre lub dostateczne (Tabela 6).

Tabela 6. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej i bibliotek jednostek uniwersyteckich

Wybrane aspekty korzystania z bibliotek	Biblioteka Uniwersytecka	biblioteki jednostek uniwersyteckich
	Ocena od 1,0 do 5,0 gdzie 1 najniższa 5 najwyższa	
Dostępność literatury podstawowej	4	4,125
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	3,5	3,625
Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)	3,125	3,5
Sprawność obsługi	4,125	4
Godziny otwarcia	3,625	3,5
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelní)	3,875	3,75
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	4	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej UwB i szkoły doktorskiej (Załącznik 3a i 3b)

Doktoranci wyrazili opinię o satysfakcjonującym funkcjonowaniu biblioteki (87,5%). Jedna osoba uznała, że działalność biblioteki jej nie satysfakcjonuje. W komentarzach doktoranci przedstawili swoje uwagi i propozycje:

Komentarz 1: *Biblioteki powinny być w niektóre dni otwarte również w godzinach popołudniowych.*

Komentarz 2: *Godziny otwarcia biblioteki na wydziale ekonomii nie odpowiadają oczekiwaniom doktorantów: biblioteka jest otwarta zdecydowanie zbyt krótko, sala nie jest wyposażona w infrastrukturę zapewniającą korzystanie z zasobów w sposób swobodny. Przestarzałe komputery, które służą jedynie zamawianiu pozycji z zasobów - nie tak to powinno funkcjonować. Biblioteka działa nieefektywnie, niewielu studentów z niej korzysta.*

Komentarz 3: *I przede wszystkim otwarcie biblioteki w godzinach 7-21 oraz udostępnianie nowych pozycji do wypożyczenia.*

Ze wszystkich zamieszczonych komentarzy wynika, że doktoranci oczekują wydłużenie godzin pracy bibliotek.

Ad. 2) *jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowanie do ilości doktorantów*

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UwB nie dysponuje własną bazą dydaktyczną. Siedziba szkoły mieści się w budynku Wydziału Ekonomii i Finansów (p. 233). Są to dwa pomieszczenia, w jednym znajduje się niewielka sala seminaryjna na ok. 12 osób, drugie to sekretariat szkoły. Pracownik administracyjny zajmuje się obsługą doktorantów ze szkoły doktorskiej, jak też ze studiów doktoranckich prowadzonych na WEiF.

W pomieszczeniu seminaryjnym szkoły organizowane są spotkania z ograniczoną liczbą osób lub zajęcia nieprzekraczające pojemności sali. Większość zajęć dydaktycznych realizowanych jest w budynkach Wydziału Ekonomii i Finansów, Wydziału Nauk o Edukacji, Wydziału Prawa oraz Instytutu Socjologii za porozumieniem z tymi jednostkami.

Generalnie doktoranci pozytywnie (bardzo dobrze i dobrze) ocenili jakość infrastruktury dydaktycznej. Przyznano też kilka ocen przeciętnych.

Tabela 7. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	Liczba doktorantów					
Sale wykładowe	4	3	1	0	0	0
Sale ćwiczeniowe	5	2	1	0	0	0
Środki audiowizualne i multimedialne	3	3	2	0	0	0
Wyposażenie laboratorium	2	0	0	0	0	6
Dostęp do Internetu	5	2	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b)

Tabela 8. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	Liczba doktorantów					
Sale wykładowe	4	3	1	0	0	0
Sale ćwiczeniowe	5	2	1	0	0	0
Środki audiowizualne i multimedialne	2	2	1	0	0	2
Wyposażenie laboratorium	2	1	0	0	0	5
Dostęp do Internetu	5	20	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej UwB (Załącznik 3a).

Ad. 3) *dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia, w szczególności informacja o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.*

Informacje na temat kształcenia, w tym akty prawne obowiązujące w szkole zgodnie z obowiązkiem ustawowym zamieszczone są w Biuletynie Informacji Publicznej. Znajdują się tam: Regulamin SDNS UwB, program kształcenia oraz zasady rekrutacji. Ponadto na stronie szkoły wstawiane są informacje dotyczące bieżącego funkcjonowania.

W roku 2020/2021 dzięki wsparciu władz rektorskich została zbudowana nowa strona internetowa szkół doktorskich UwB. Jest dużo bardziej funkcjonalna w stosunku do poprzedniej. Zastosowano przejrzysty układ informacji. Wszystkie informacje i aktualizacje strony zamieszczane są niezwłocznie przez pracownika administracyjnego. Bieżące informacje wysyłane są via mail bezpośrednio do zainteresowanych.

Tabela 9. Ocena informacji na temat kształcenia na stronie internetowej

Dostępność strony internetowej w zakresie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Programu kształcenia	5	3	0	0	0
Rozkładu zajęć dydaktycznych	6	2	0	0	0
Możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany doktoranckiej	3	1	2	1	1
Konferencji, seminariów, szkoleń skierowanych do doktorantów	3	4	0	0	1
Możliwości uczestniczenia w projektach konkursowych, pozyskania grantów czy stypendiów naukowych	3	3	1	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych (Załącznik 3a, Załącznik 3b).

Doktoranci wskazali, że stronę internetową szkoły odwiedzają kilka razy w miesiącu (5), kilka razy w tygodniu (2), bądź kilka razy w semestrze (1).

Jak wynika z wyników przedstawionych w tabeli 9, materiały zawierające różnorodne informacje dotyczące kształcenia: programu kształcenia, zajęć dydaktycznych, badań naukowych, mobilności doktorantów zawarte na stronie Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych są oceniane jako dostępne. W większości doktoranci wskazują zdecydowaną dostępność lub raczej dostępność wszystkich informacji. Pojawiły się jednak niskie oceny dostępności informacji o możliwościach wyjazdu, konferencjach, seminariach czy uczestnictwie w projektach konkursowych. Gwoli uzupełnienia informacji dotyczące konferencji, seminariów, grantów itp. przesyłane są mailowo do doktorantów prowadzących badania w określonych dyscyplinach.

W wynikach ankiet (Tabela 10) wskazano również, że informacje zawarte w sylabusach są odpowiednie do oczekiwań doktorantów. Wszyscy respondenci ocenili zdecydowanie pozytywnie możliwość pozyskania wiedzy o treściach programowych, lekturach przedmiotu oraz kryteriach oceny zaliczanych przedmiotów.

Tabela 10. Ocena zawartości sylabusów

Czy sylabusy przedmiotów zapewniają uzyskanie wiedzy dotyczącej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Treści programowych przedmiotów	6	2	0	0	0
Lektur przedmiotowych	6	2	0	0	0
Kryteria oceny zaliczanych przedmiotów	3	5	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b).

Tabela 11 . Ocena pracy sekretariatu

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Czy godziny pracy sekretariatu umożliwiają załatwianie spraw	4	2	0	1	0
Czy niżej wymienione informacje przekazywane są przez pracowników sekretariatu w sposób wyczerpujący:					
- informacje dotyczące toku kształcenia	7	1	0	0	0
-informacje dotyczące spraw stypendialnych	7	0	0	0	0

Zródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych (Załącznik 3a, Załącznik 3b).

Doktoranci odwiedzają sekretariat szkoły doktorskiej kilka razy w miesiącu (4) lub kilka razy w semestrze (3). Pracę sekretariatu oceniono bardzo dobrze. 100% doktorantów oceniło pracę sekretariatu jako satysfakcjonującą. Podkreślano brak zastrzeżeń do pracy. Przykładowe komentarze: Doktorant 1: *Jestem pod ogromnym wrażeniem funkcjonowania sekretariatu SDNS - ogromny profesjonalizm, empatia i uprzejmość*; Doktorant 2: *Dziękuję za rewelacyjną pracę. Sprawy załatwiane są na miejscu, bez zbędnej zwłoki. Pracownicy są niezwykle kompetentni i ZAWSZE uprzejmi.*

W innych komentarzach pojawiły się następujące propozycje:

- skrócenie czasu pracy wewnętrznej sekretariatu (obecnie 1 dzień);
- utworzenie skrzynki podawczej dostępnej poza godzinami pracy sekretariatu.

Ocenie poddano również funkcjonowanie pracowni komputerowej (doktoranci mogą korzystać z takich pracowni na wydziałach). Ocenili działanie pracowni jako satysfakcjonujące - 75% wskazań. Jedna osoba uznała funkcjonowanie pracowni komputerowej jako niesatysfakcjonujące (brak było komentarza w tej kwestii).

Ad. 4) organizacja zajęć

Organizacja zajęć w szkole odbywa się zgodnie z programem studiów oraz organizacją roku obowiązującą na UwB. Rozkłady zajęć są przekazane doktorantom we właściwym terminie. Informacje przekazywane są mailowo i zamieszczane w USOS. Zajęcia planowane są na jeden dzień w tygodniu, poza seminariami, które są umawiane indywidualnie z doktorantami.

Rok 1 kształcenia – przyjęto zapisy na przedmioty rozwijające umiejętności miękkie oraz zorganizowano wszystkie te zajęcia (ruszyły wszystkie przedmioty). W drugim semestrze doktoranci dokonali wyboru konwersatoriów specjalistycznych na kolejne lata kształcenia. Rok 2 kształcenia – realizacja programu bez zakłóceń. Doktoranci zrealizowali praktyki zawodowe – poprzez prowadzenie lub uczestnictwo w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Zajęcia przypisywane są doktorantom przez promotorów lub kierowników katedr spośród tych, które są prowadzone w tych jednostkach wszystkie zajęcia dotyczą dyscypliny, w której doktoranci prowadzą badania.

W komentarzu doktorant zgłosił uwagę: *Zajęcia ze studentami w ramach praktyk są przydzielane doktorantom w sposób arbitralny, bez konsultacji i uwzględnienia zainteresowań naukowych doktorantów.*

W roku akademickim 2020/2021 zajęcia w szkole realizowano w trybie zdalnym. Pracownicy naukowcy deklarowali wybrane platformy kontaktu z doktorantami oraz po zakończeniu zajęć sprawozdawali ich realizację. Nie zgłaszano większych problemów z organizacją zajęć. Do sekretariatu szkoły prowadzący złożyli wszystkie sprawozdania z realizacji zajęć zdalnych.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

W obszarze oceny warunków kształcenia i ich organizacji Zespół sformułował zalecenia:

- ankietowanie doktorantów powinno się opierać o jedną zbiorczą ankietę ewaluacyjną, a nie cztery, które zawierają mało różniące się pytania oraz takie, które nie dotyczą doktorantów;
- należy zachęcać doktorantów do wyrażania opinii przez ankiety;
- należy zwiększyć ilość informacji przekazywanych doktorantom w zakresie: możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany doktoranckiej; konferencji, seminariów, szkoleń skierowanych do doktorantów; możliwości uczestniczenia w projektach konkursowych, pozyskania grantów czy stypendiów naukowych;
- rekomenduje się założenie skrzynki podawczej dostępnej poza godzinami pracy sekretariatu;
- należy rozważyć skrócenie czasu pracy wewnętrznej sekretariatu oraz przesunięcie godzin pracy na późniejsze przynajmniej w jednym dniu w tygodniu;
- na spotkaniu z promotorami należy przybliżyć kwestię przyznawania zajęć doktorantom w ramach praktyk zawodowych.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- ankietowanie doktorantów powinno się opierać o jedną zbiorczą ankietę ewaluacyjną, a nie cztery, które na dodatek zawierają mało różniące się pytania – mimo zgłoszonej propozycji nadal doktoranci mieli do wypełnienia podobne 4 ankiety,
- zachęcić doktorantów do wyrażania opinii przez ankiety - kilkakrotnie przypominano doktorantom o możliwości wypełnienia ankiet dotyczących zajęć oraz kształcenia w szkole doktorskiej,
- należy zwrócić uwagę na dostosowanie sal do rodzaju prowadzonych zajęć, szczególnie w przypadku zajęć wymagających stanowisk komputerowych – w roku akad. 2020/2021 zajęcia prowadzone były w trybie zdalnym. W kolejnych latach Dyrektor szkoły zwróci większą uwagę na tę kwestię.

5. MONITOROWANE WSPARCIA DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia doktorantów w procesie uczenia się w SDNS UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w *sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§11). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich),
- wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach),
- wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),
- inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla doktorantów niepełnosprawnych),
- dostępność informacji o formach wsparcia.

W SDNS nie jest powoływany opiekun roku oraz opiekun praktyk. Jeśli zaś chodzi o konsultacje pracowników akademickich, to odbywają się na macierzystych wydziałach. W roku 2020/2021 były realizowane online (od 16.10.2020r.). Terminy konsultacji nauczycieli akademickich umieszczane są w systemie USOS. Istnieje również możliwość kontaktu mailowego. Zgodnie z wymogami na UwB dyżury pracowników odbywają się co tydzień w wymiarze przynajmniej jednej godziny lekcyjnej. Zajęcia dydaktyczne organizowane są w sposób elastyczny. Proponowane zajęcia na danym roczniku koncentrowane są w jednym dniu w tygodniu. Uwzględniane są też propozycje doktorantów co do zmian dni lub godzin zajęć, po konsultacjach z prowadzącymi.

Na podstawie Zarządzenia nr 91 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dn. 16.10.2020 r. w *sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w*

Białymstoku we wszystkich jednostkach UwB począwszy od 16.10.2020 r. realizowano kształcenie w formie zdalnej. Informacje dotyczące zajęć (tryb, zaliczenie) przedstawione zostały w sylabusach zamieszczonych w USOS. Uruchomione zostały kursy e-learningowe do wszystkich zajęć.

Zgodnie ze złożonymi sprawozdaniami (wymogi w zakresie sprawozdawczości w okresie ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni w roku akademickim 2020/2021 zawiera Decyzja nr 4/2020 Dyrektora DNS z dn. 16.10.2020 r. w sprawie organizacji i form kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu w Białymstoku w roku akademickim 2020/2021) wszystkie zajęcia zostały zakończone, a doktoranci wypełnili wymogi postawione przez nauczycieli.

Wsparcie naukowe doktoranta realizowane jest w środowisku tworzonym przez szkołę. Wszystkim doktorantom I roku powołano promotorów (11.2020), odbywały się seminaria naukowe z doktorantami I i II roku, na których przedstawiali oni swoje koncepcje i wyniki badań. Doktoranci II roku zaprezentowali swoje koncepcje na Forum Doktorantów SDNS. Zorganizowane były również 4 spotkania Dyrektora z promotorami dotyczące opieki na doktorantami w szkole oraz z doktorantami dotyczące indywidualnych planów badawczych.

Z innych form wsparcia aktywności naukowej SDNS organizuje, oferuje szkolenia i warsztaty rozwijające umiejętności i kwalifikacje doktorantów oraz przekazuje informacje dotyczące takich szkoleń. W roku 2020/2021 doktoranci mogli uczestniczyć w następujących formach podnoszenia swoich kwalifikacji:

- Efektywne publikowanie naukowe, Akademia” 10.10, 17.10.2020;
- Elektroniczne źródła informacji. Gdzie i jak szukać informacji do pracy naukowej, Dział Informacji Naukowej BG UwB 28.10.2020;
- Praktyczne narzędzie w pracy autora, „Akademia” 9, 16.12.2020;
- Prawo autorskie dla naukowców, Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE w Białymstoku 10.12.2020;
- Konstruowanie zaliczeń i egzaminów przy pomocy platformy Blackboard – dobre praktyki, UwB 14.01.2021;
- Konstruowanie zaliczeń i egzaminów przy pomocy platformy MS. Teams – dobre praktyki, UwB 15.01.2021;
- Fałszywe informacje w nauce Repozytorium UwB 25.02.2021;
- NCN: Szkolenie dla wnioskodawców 9.04.2021.

W zakresie wsparcia finansowego - wszyscy doktoranci otrzymują stypendium, które jest wypłacane co miesiąc bez opóźnień.

Dyrektor w ramach środków przydzielonych na funkcjonowanie szkoły wydzielił również pulę środków na wsparcie działalności naukowej doktorantów (ok. 1 tys. zł na każdego doktoranta na rok kalendarzowy). Zainteresowani mogą zwracać się z wnioskami o dofinansowanie konferencji czy publikacji naukowych.

Pożądane by było, aby doktoranci ubiegali się o granty badawcze. Umożliwia to bowiem wzrost skali finansowania badań, publikowanie za granicą, a także wyjazdy naukowe za granicę.

W roku akademickim 2020/2021 doktoranci 1 roku zrealizowali przedmiot: Formy finansowania nauki. Zajęcia prowadziła dr hab. Monika Kondratiuk-Nierodzińska – kierownik Działu Nauki UwB oraz dr hab. Piotr Guzowski – pracownik Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych mogący się poszczycić wysoką skutecznością w pozyskiwaniu grantów. Efektem tych zajęć było opracowanie przez wszystkich doktorantów wniosków do konkursu NCN Preludium.

W roku akademickim 2020/2021 doktoranci złożyli 4 wnioski do NCN (3 PRELUDIUM, 1 OPUS), ponadto 1 wniosek do Fundacji Inicjatyw Społeczno- Ekonomicznych Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz 1 wniosek do Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny finansowany ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Dodatkowo dwoje doktorantów uczestniczyło w przygotowaniu wniosków w swoich katedrach (2 wnioski) – była to pomoc w pracach

konceptyjnych i pisaniu wniosku grantowego (NCN, Fundusze Norweskie i EOG). Dwoje doktorantów uczestniczy jako wykonawcy w realizacji projektów: Tango – NCN (kierownik: dr S.Bartnicki) oraz Partycypacyjne badania terenowe w placówce resocjalizacyjnej (kier. dr hab. K.Sawicki).

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych ma przydzielone jedno miejsce w domu studenckim. W roku 2020/2021 zostało ono wykorzystane przez doktoranta szkoły.

W SDNS nie kształci się żaden niepełnosprawny doktorant.

Informacje o projektach naukowych, konferencjach, konkursach zamieszczane są systematycznie na stronie internetowej szkoły oraz przekazywane mailowo do doktorantów z odpowiednich dyscyplin.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Wsparcie doktorantów w procesie uczenia się w SDNS Zespół ocenia na poziomie dobrym. Wskazuje następujące działania, aby poprawić jakość w tym obszarze:

- organizowanie szkoleń związanych z aktywnością naukową i dydaktyczną (warsztaty metodologiczne, sztuka prezentacji, publikowanie artykułów itp.) oraz zachęcanie doktorantów do uczestnictwa w takich aktywnościach,
- systematyczne przedstawianie doktorantom oferty grantów i stypendiów naukowych,
- przekazywanie informacji dotyczących szkoleń z zakresu możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowania badań naukowych,
- podkreślanie znaczenia kontaktów naukowych w rozwoju doktorantów (spotkania z doktorantami oraz promotorami).

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- podjęcie działań w kierunku zintensyfikowania aktywności grantowej doktorantów - informacje o wadze tej aktywności Dyrektor systematycznie przekazuje na spotkaniach z doktorantami wszystkich roczników oraz z nowopowołanymi promotorami;
- organizowanie szkoleń z zakresu możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowania badań naukowych – przedstawiano oferty szkoleń z tego zakresu;
- zachęcanie doktorantów do współpracy z innymi naukowcami - informacje na spotkaniu z doktorantami oraz promotorami;
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania aktywności naukowej doktorantów - informacje o aktualnych ofertach grantowych, stypendialnych są przekazywane doktorantom via mail.

6. OCENA MOBILNOŚCI DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEDZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Ocena mobilności studentów/doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w *sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§10). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami krajowymi i zagranicznymi w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów,
- sformalizowany system zasad zaliczania osiągnięć doktorantów – punktów i ocen,
- wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć),
- opinie przekazane przez studentów/doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania, relacje doktorant – nauczyciel akademicki),

- udział doktorantów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących lub zajęciach prowadzonych w językach obcych.

W roku akademickim 2020/2021 jedna doktorantka uczestniczyła w wymianie w ramach umów między uczelniami (Erasmus+, Niemcy).

Doktorantom systematycznie przekazywane są informacje o programach wymiany międzynarodowej, stypendiach, stażach itp.

Informacje dotyczące wyjazdów na studia czy staże naukowe w ramach programów MOST i Erasmus+ zamieszczone są na stronach wydziałów reprezentujących dyscypliny naukowe, w których kształcą się doktoranci SDNS. Podany jest kontakt do koordynatorów programu, wykaz niezbędnych dokumentów, zasady rekrutacji, wykaz uczelni partnerskich. Na Wydziałach odbywają się też spotkania dotyczące wymiany studenckiej i doktoranckiej w ramach programu Erasmus+.

Doktoranci wskazują na niewystarczającą informację o możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany doktoranckiej.

Efekty mobilności i działalności międzynarodowej doktorantów SDNS:

- referaty wygłoszone na konferencjach krajowych: 73
- referaty wygłoszone na konferencjach zagranicznych: 5 (Białoruś, Rosja, Czechy, Łotwa, Ukraina),
- publikacje w językach obcych / zagraniczne: 6 opublikowanych, 2 recenzowane przyjęte do druku, 8 złożonych do druku.

Z innych aktywności zagranicznych doktorantów należy wymienić:

- kurs na Immanuel Kant Baltic Federal University Kaliningrad, Rosja;
- uczestnictwo w Szkole Letniej "Eastern European Perspective" Universitatea Alexandru Ioan Cuza Din Iasi, Rumunia;
- uczestnictwo w zespole: „Basecamp Eastern Europe & Central Asia” organizator The School of System Change i MitOst;
- Szkolenie Erasmus + Radboud International Staff Training Week: New Challenges, Radboud University, Nijmegen, Holandia;
- Szkolenie Erasmus + First Duth International Week, Democritus University of Thrace Grecja;
- Uczestnictwo w Trójstronnym Forum Młodzieży „Polsko-Niemiecko-Rosyjski Dialog” Munster Niemcy;
- Kurs języka greckiego na Uniwersytecie Arystotelesa w Salonikach.

Jeden doktorant (2 rok) odbył staż naukowy w jednostce krajowej.

Zwrócić należy uwagę na wciąż ograniczoną mobilność aktywność doktorantów, szczególnie zagraniczną. Z jednej strony, było to skutkiem uwarunkowań epidemiologicznych, z drugiej zaś, brak dobrych praktyk w zakresie zdobywania środków na wyjazdy, skromne źródła finansowania w gestii szkoły oraz brak źródeł zewnętrznych finansowania aktywności wyjazdowej doktorantów.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Obszar aktywności międzynarodowej doktorantów szkoły wypada najslabiej. Zespół rekomenduje aby podjąć następujące działania, aby poprawić ocenę w tym obszarze:

- położyć większy nacisk na aktywność międzynarodową i zagraniczną doktorantów (konferencje, publikacje, konsultacje naukowe);
- rozszerzyć zakres realizacji umiędzynarodowienia w szkole poprzez np. ofertę przedmiotów w jęz. angielskim;
- rozpoznać możliwości pozyskania funduszy na badania;
- opracować i wprowadzić dobre praktyki poszukiwania/pozyskiwania środków na aktywność zagraniczną doktorantów (szczególnie staże zagraniczne);
- przedstawiać doktorantom oferty UwB w zakresie wyjazdów/realizacji staży zagranicznych;
- zaproponować przystąpienie UwB do sieci CEEPUS.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

- położyć większy nacisk na aktywność konferencyjną doktorantów – w aktualnych uwarunkowaniach w formie online – na spotkaniach z doktorantami wskazano konieczność wchodzenia doktorantów na coraz wyższe poziomy rozwoju, w tym rozwijanie aktywności zagranicznej. Ze względu jednak na obostrzenia pandemiczne jest to wciąż utrudnione.
- zwiększyć skalę aktywności międzynarodowej doktorantów – w aktualnych uwarunkowaniach w formie online – wraz z napływającymi ofertami przekazywano je doktorantom,
- rozszerzyć zakres realizacji umiędzynarodowienia w szkole poprzez np. ofertę przedmiotów w jęz. angielskim – Dyrektor SDNS zwróciła się do dziekanów wydziałów i Dyrektora Instytutu o przedstawienie oferty konwersatoriów specjalistycznych do wyboru, rekomendowała uwzględnienie zajęć w językach obcych.

DYREKTOR
SZKOŁY DOKTORSKIEJ NAUK SPOŁECZNYCH
Uniwersytet w Białymstoku

Ewa Gruszeńska
dr hab. Ewa Gruszeńska, prof. UwB

.....
(podpis i pieczęć
Dyrektora Szkoły Doktorskiej)

Obszary monitorowania i wskaźniki jednostki

SZKOŁA DOKTORSKA NAUK SPOŁECZNYCH UWb

Paragraf Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27.11.2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku

Załącznik do Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27.11.2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku

Lp.	Obszary monitorowania	Wskaźniki (według sprawozdaniu)
1.	ocena jakości zajęć dydaktycznych § 6, 7, 8 załącznik nr 1 załącznik nr 2	- liczba przeprowadzonych hospitacji: 9 - liczba wypełnionych ankiet oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem: wypełnione 34 ankiety - procent wypełnionych ankiet w stosunku do ogólnej liczby ankiet możliwych do wypełnienia: 45,95 % - procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby studentów: 26,66 %
2.	monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów § 9 załącznik nr 3a, 3b	- liczba wypełnionych ankiet ewaluacyjnych (razem: studia, studia podyplomowe, studia doktoranckie): 3a – 8 3b - 8
	A. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów wyższych załącznik nr 3a, pyt. 1A	- procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby studentów: 26,67% - liczba studentów, którzy przy ocenie kierunku studiów udzielili odpowiedzi <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i> : 6 - procent studentów, którzy przy ocenie kierunku udzielili odpowiedzi <i>zdecydowanie tak</i> i <i>raczej tak</i> : 75% ankietowanych, 20% wszystkich doktorantów
	B. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów podyplomowych załącznik nr 3a	Nie dotyczy
	C. monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów doktoranckich	- procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby doktorantów: 26,67% 3a – 8 3b - 8
3.	monitorowanie mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia § 10 załącznik nr 4a, 4b	- liczba studentów korzystających z wymiany międzynarodowej: 0 - liczba doktorantów ze szkoły doktorskiej korzystających z wymiany międzynarodowej: 1 - liczba studentów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: 0 - liczba doktorantów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: 0 - liczba odbytych praktyk zagranicznych w ramach wymiany międzynarodowej: 1 - liczba ankiet wypełnionych przez studentów i doktorantów uczestniczących w wymianie międzyuczelnianej: 0
4.	uzyskiwanie opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów § 12 załącznik nr 5	Nie dotyczy
5.	monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów § 13	Nie dotyczy
6.	monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów § 14 (dane uzyskane od Biura Karier)	Nie dotyczy